

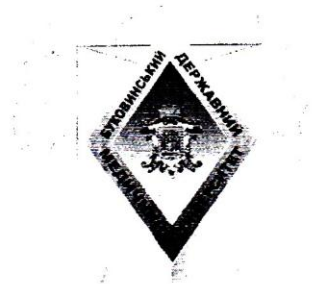
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
та міжнародних зв'язків

Оксана ГОДОВАНЕЦЬ

«30» _____ 06 _____ 2025 р.




СИЛАБУС
з вивчення навчальної дисципліни
«ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	221 «Стоматологія»
Освітній ступінь	третій освітньо-науковий
Рік навчання	I, II, III
Форма здобуття освіти	очна (денна, вечірня), заочна
Кафедра	Ортопедичної стоматології

Схвалено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології
«10» червня 2025 року (протокол №23).

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології
к.мед.н., доцент


_____ (підпис)

(Олександра ПОЦУК)

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю
«26» червня 2025 року (протокол №6).

Голова предметної методичної
комісії, д.мед.н., професор


_____ (підпис)

(Наталія КУЗНЯК)

Чернівці – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	ортопедичної стоматології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Рошук Олександра Ігорівна – завідувач кафедри ортопедичної стоматології, к.мед.н., доцент, roshchuk@bsmu.edu.ua ; Беліков Олександр Борисович – професор закладу вищої освіти кафедри ортопедичної стоматології, д.мед.н., професор, belikov@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/ortopedichnoyi-stomatologiyi/
Веб-сайт кафедри	https://ortstom.bsmu.edu.ua
E-mail	dantist@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Марка Вовчка, 2
Контактний телефон	+38 (0372) 52-98-69

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів	12
Загальна кількість годин	360
Лекції	20
Практичні заняття	80
Самостійна робота	260
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Дисципліна «Ортопедична стоматологія» спрямована на формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня поглиблених теоретичних знань і практичних навичок з діагностики, планування та реалізації сучасних методів ортопедичного лікування. Вивчення курсу передбачає опанування принципів відновлення функції зубощелепного апарату при частковій та повній втраті зубів, патології оклюзії, складній щелепно-лицевій патології. Особлива увага приділяється використанню інноваційних матеріалів, цифрових технологій, імплантології та міждисциплінарному підходу до ортопедичного лікування. Засвоєні знання та компетентності забезпечать здатність до проведення наукових досліджень, впровадження новітніх ортопедичних методик у клінічну практику та підвищення ефективності стоматологічної допомоги.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є:

- закономірності діагностики, профілактики та лікування патологій зубощелепної системи шляхом відновлення форми, функції та естетики зубів і зубних рядів за допомогою ортопедичних конструкцій;
- методи відновлення функціональної цілісності зубощелепного апарату при частковій чи повній втраті зубів, патологіях оклюзії та дефектах щелепно-лищевої ділянки.
- сучасні підходи до виготовлення та застосування знімних, незнімних та протезів з опорою на імплантати, а також оцінка їх впливу на тканини порожнини рота та організм у цілому.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh>;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу – <https://surl.li/acuduy>;

- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36>;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV>;
- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK>;
- Положення про запобігання академічному плагіату – <https://cutt.ly/MrUq6QAt>;
- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркових дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Cj>;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwp1ie>;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ>;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe>;
- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук – <https://surl.lu/aygfsk>;
- Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Буковинському державному медичному університеті – <https://surl.li/zoclfj>;
- Положення про Комісію з питань біомедичної етики – <https://surl.lt/hcmnlj>;
- Положення про первинну документацію та комісію з перевірки первинної документації наукових досліджень у Буковинському державному медичному університеті – <https://surl.li/dgjnpe>.

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів освіти:

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету та правил поведінки здобувачів освіти, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та співробітниками кафедр, закладів охорони здоров'я тощо;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Пропедевтика ортопедичної стоматології	
Ортопедична стоматологія	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою викладання навчальної дисципліни є здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з ортопедичної стоматології, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. визначати нові наукові напрямки зі спеціальності «Ортопедична стоматологія», теоретичні та практичні проблеми медицини у даній сфері;
2. оволодіти термінологією із досліджуваного наукового напрямку;
3. вивчити новітні методи дослідження та лікування в ортопедичній стоматології;
4. визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань зубощелепного апарату;
5. аналізувати клінічну картину найбільш поширених захворювань зубощелепного апарату, виявляти їх ускладнення;
6. складати план обстеження пацієнтів та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених захворюваннях зубощелепного апарату та їх ускладненнях, оцінювати прогноз щодо життя та працездатності хворих;
7. проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених захворювань зубощелепного апарату;
8. визначити тактику ведення (рекомендації щодо вибору ортопедичної конструкції, підготовки ротової порожнини до протезування, реабілітаційні заходи) пацієнтів при найбільш поширених захворюваннях зубощелепного апарату та їх ускладненнях;
9. діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в амбулаторній практиці ортопедичної стоматології.
10. проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію хворих з найбільш поширеними захворюваннями зубощелепного апарату.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. *Інтегральна компетентність:* Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

7.2. *Загальні компетентності:*

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

7.3. *Спеціальні (фахові) компетентності:*

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання (РН):

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

8.1. Знати:

- сучасні теоретичні концепції та наукові підходи у сфері ортопедичної стоматології, їх еволюцію та міждисциплінарні зв'язки;
- сучасні дослідницькі методи вивчення функції зубощелепного апарату, біомеханіки оклюзії та артикуляції;
- принципи доказової медицини та біостатистики, що застосовуються у стоматологічних дослідженнях;
- новітні матеріали та цифрові технології у проектуванні та виготовленні ортопедичних конструкцій;
- етичні та правові аспекти наукової діяльності й клінічних досліджень у стоматології.

8.2. Уміти:

- критично аналізувати сучасні наукові джерела та формувати власну наукову позицію з актуальних проблем ортопедичної стоматології;
- планувати та проводити наукові дослідження, експериментальні та клінічні випробування у сфері ортопедичної стоматології;
- розробляти та впроваджувати інноваційні технології діагностики, протезування та цифрового моделювання;
- інтегрувати результати міждисциплінарних досліджень у практику лікування пацієнтів ортопедичного профілю;
- презентувати результати власних наукових досліджень на національному та міжнародному рівнях, публікувати статті у фахових виданнях.

8.3. Демонструвати:

- високий рівень професійної автономії, здатність до лідерства у наукових проєктах та клінічних командах;
- практичні навички впровадження інноваційних ортопедичних методик у навчальний процес та клінічну практику;
- здатність до створення та апробації нових наукових гіпотез у сфері ортопедичної стоматології;
- академічну добросовісність, дослідницьку етику та критичне мислення;
- готовність до міжнародної наукової співпраці та інтеграції у глобальний освітньо-науковий простір

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Ведення пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології.

Змістовий модуль 1. Ведення пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій.

Конкретні цілі:

Після завершення змістового модулю здобувачі освіти зможуть:

- здійснювати повне клінічне та додаткове обстеження пацієнтів згідно з сучасними протоколами;
- формулювати попередній та остаточний діагноз відповідно до міжнародних класифікацій;
- складати індивідуальний план ортопедичного лікування з урахуванням стандартів та клінічної ситуації;
- підбирати оптимальні матеріали й технології протезування на основі принципів доказової медицини;
- документувати випадки відповідно до вимог клінічних протоколів і медичної етики.
- приймати клінічні рішення у складних випадках;
- володіти комунікативними стратегіями для інформування пацієнтів та отримання інформованої згоди;
- дотримуватися принципів професійної етики, безпеки та стандартів якості стоматологічної допомоги.

Тема 1. Ведення пацієнтів з дефектами твердих тканин зубів (часткові дефекти коронки зуба, підвищене стирання твердих тканин зубів, повне руйнування коронки зуба).

Тема 2. Етапи виготовлення ортопедичних конструкцій при дефектах твердих тканин зубів.

Тема 3. Високоестетичне протезування вінірами та ламінатами.

Тема 4. Основні та допоміжні матеріали, що використовуються для виготовлення незнімних зубних протезів.

Тема 5. Безметалева кераміка: класи, характеристика, застосування для виготовлення естетичних конструкцій.

Тема 6. Ендокоронки: показання, препарування та довгостроковий прогноз.

Тема 7. Групи фіксуючих цементів. Показання до застосування. Воскове моделювання. Принципи відновлення оклюзійних контактів в різних клінічних випадках.

Тема 8. Ведення пацієнтів з дефектами зубних рядів.

Тема 9. Сучасні методи ортопедичного лікування дефектів зубних рядів.

Тема 10. Сучасні види часткових знімних протезів: нейлонові, ацеталові, поліпропіленові, з термоінжекційного безмономерного термоакрилу.

Тема 11. Сучасні конструкції паралелометрів. Процес фрезерування воскових репродукцій та металевих каркасів зубних протезів.

Тема 12. Ведення пацієнтів із вторинними деформаціями зубних рядів.

Тема 13. Застосування лицевої дуги та її вплив на точність протезування.

Тема 14. Ведення пацієнтів з патологічною стертістю зубів.

Тема 15. Ведення пацієнтів із повною втратою зубів.

Тема 16. Сучасні методи реабілітації пацієнтів з повною втратою зубів.

Тема 17. Особливість тактики ортопедичного лікування при хронічних захворюваннях слизової оболонки (токсичних, алергічних, кандидозному стоматиті).

Тема 18. Особливість тактики ортопедичного лікування при непереносимості конструкційних матеріалів (гальванізм, гальваноз).

Тема 19. Ведення пацієнтів при хронічних захворюваннях слизової оболонки та ускладненнях зубощелепного протезування.

Тема 20. Ведення пацієнтів з соматичними захворюваннями, які потребують особливої тактики.

МОДУЛЬ 2. Актуальні питання сучасної ортопедичної стоматології

Змістовий модуль 1. Актуальні питання сучасної ортопедичної стоматології.

Конкретні цілі:

Після завершення змістового модулю здобувачі освіти зможуть:

- аналізувати сучасні тенденції розвитку ортопедичної стоматології у світовій та національній науковій практиці;
- застосовувати інноваційні технології та матеріали для відновлення функції та естетики зубощелепного апарату;
- відтворювати принципи цифрової стоматології (CAD/CAM, 3D-друк, віртуальне планування лікування);
- визначати сучасні підходи до діагностики та лікування складних випадків порушення оклюзії, дефектів зубних рядів та щелепно-лицевих деформацій;
- критично аналізувати сучасні наукові публікації та формувати власну аргументовану позицію щодо актуальних проблем ортопедичної стоматології;
- застосовувати сучасні стандарти та міжнародні протоколи у веденні пацієнтів;
- інтегрувати міждисциплінарні підходи (ортодонтія, імплантологія, щелепно-лицева хірургія) у комплексному лікуванні;
- проектувати та реалізовувати наукові дослідження, спрямовані на вирішення актуальних проблем ортопедичної стоматології;
- розробляти та апробувати новітні методи і технології протезування;
- вести наукову дискусію та представляти результати досліджень на професійних форумах;
- демонструвати високий рівень академічної доброчесності, дослідницької етики та професійної автономії;
- бути готовими до міжнародної співпраці та інтеграції у глобальний науковий простір.

Тема 1. Сучасна діагностика стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю.

Тема 2. Сучасна діагностика основних захворювань зубощелепного апарату.

Тема 3. Діагностичне значення електроміографії, реопародонтографії.

Тема 4. Діагностичне значення комп'ютерної оклюзіографії, аксіографії, просторового вивчення моделей в артикуляторі.

Тема 5. Рентгенологічні та цифрові дослідження при захворюваннях тканин пародонта.

Тема 6. Критерії підбору кольору, форми і розміру зубів при протезуванні незнімними конструкціями в естетичній зоні.

Тема 7. Цифрова стоматологія: від зняття відбитка до виготовлення зубного протеза.

Тема 8. Цифровий протокол в клініці ортопедичної стоматології.

Тема 9. Ортопедична реабілітація пацієнтів із частковими дефектами зубних рядів за допомогою імплантатів.

Тема 10. Особливості ортопедичного лікування за допомогою конструкцій з опорою на імплантати.

Тема 11. Помилки та ускладнення при реабілітації пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів.

Тема 12. Помилки та ускладнення ортопедичного лікування, шляхи їх попередження та усунення.

Тема 13. Ортопедична реабілітація пацієнтів з повною відсутністю зубів за допомогою імплантатів.

Тема 14. Протезування на імплантатах: концепція All-on-X та негайне навантаження.

Тема 15. Нові напрямки наукових досліджень зі спеціальності «Ортопедична стоматологія».

Тема 16. Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні ортопедичної реабілітації пацієнтів.

Тема 17. Використання ШІ у протезуванні, імплантології, 3D-друці.

Тема 18. 3D-друк у сучасній ортопедичній стоматології: матеріали та технології.

Тема 19. Застосовування принципів доказової медицини в ортопедичній стоматології.

МОДУЛЬ 3. Ортопедичне лікування та реабілітація складних захворювань зубощелепного апарату.

Змістовий модуль 1. Ортопедичне лікування та реабілітація складних захворювань зубощелепного апарату.

Конкретні цілі:

Після завершення змістового модулю здобувачі освіти зможуть:

- оцінювати сучасні методи діагностики, візуалізації та цифрового планування лікування;
- формулювати біомеханічні та функціональні основи ортопедичної реабілітації;
- пояснювати міжнародні стандарти та клінічні рекомендації щодо лікування складних ортопедичних пацієнтів;
- проводити поглиблений клінічний та функціональний аналіз складних випадків захворювань зубощелепного апарату;
- розробляти індивідуальні комплексні схеми лікування та реабілітації з урахуванням сучасних протоколів;
- застосовувати цифрові технології (CAD/CAM, 3D-друк, віртуальне моделювання) у плануванні та реалізації ортопедичного лікування;
- оцінювати ефективність і довготривалі результати ортопедичної реабілітації;
- проводити наукові дослідження, спрямовані на вдосконалення методів лікування та розробку інноваційних конструкцій;
- демонструвати високий рівень професійної автономії та здатність керувати мультидисциплінарними командами;
- представляти результати наукових досліджень на міжнародному рівні та впроваджувати їх у практику;
- дотримуватися принципів доказової медицини, академічної доброчесності та дослідницької етики.

Тема 1. Оцінка поширеності захворювань зубощелепного апарату, визначення потреби у ортопедичному лікуванні в т.ч. з опорою на дентальні імплантати та розробка профілактичних заходів попередження ускладнень ортопедичного лікування.

Тема 2. Сучасні уявлення про організацію ортопедичної допомоги населенню.

Тема 3. Сучасні діагностичні методи виявлення ускладнень ортопедичного лікування.

Тема 4. Порівняльна характеристика методик препарування під різні реставрації (літі

коронки, вініри, вкладки, накладки). Техніки реставрації зубів після ендодонтичного лікування.

Тема 5. Ортопедичне лікування різними видами непрямих реставрацій.

Тема 6. Фотопротокол в ортопедичній стоматології.

Тема 7. Сучасні принципи реабілітації хворих з оклюзійно- артикуляційними порушеннями

Тема 8. Оклюзійно-артикуляційні порушення: клініка, діагностика, лікування.

Тема 9. Тактика комплексного лікування при захворюваннях тканин пародонта, вибір ортопедичних конструкцій на основі біомеханіки.

Тема 10. Сучасні принципи реабілітації хворих із захворюваннями скронево-нижньощелепного суглоба, м'язовими дисфункціями.

Тема 11. Використання різних видів кап при захворюваннях скронево-нижньощелепного суглоба.

Тема 12. Робота з універсальними артикуляторами, налаштування лицевої дуги.

Тема 13. Реабілітація пацієнтів з дефектами піднебіння, щелеп та обличчя, у тому числі з опорою на імплантати.

Тема 14. Використання дентальних імплантатів при протезуванні хворих з післяопераційними дефектами щелеп та обличчя.

Тема 15. Ведення пацієнта після завершення ортопедичної реабілітації.

Тема 16. Спостереження за пацієнтом після ортопедичного лікування. Догляд за реставраціями та зубними протезами.

Тема 17. Оцінка ефективності ортопедичного лікування та довготривалих результатів реабілітації.

Тема 18. Юридичні аспекти в діяльності лікаря-стоматолога.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві- дуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Ведення пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології					
Змістовий модуль 1. Ведення пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій					
Тема 1. Ведення пацієнтів з дефектами твердих тканин зубів (часткові дефекти коронки зуба, підвищене стирання твердих тканин зубів, повне руйнування коронки зуба).	2		2		
Тема 2. Етапи виготовлення ортопедичних конструкцій при дефектах твердих тканин зубів.	2	2			
Тема 3. Високоестетичне протезування вінірами та ламінатами.	11			11	
Тема 4. Основні та допоміжні матеріали, що використовуються для виготовлення незнімних зубних протезів.	11			11	
Тема 5. Безметалева кераміка: класи, характеристика,	11			11	

застосування для виготовлення естетичних конструкцій.					
Тема 6. Ендокоронки: показання, препарування та довгостроковий прогноз.	11			11	
Тема 7. Групи фіксуючих цементів. Показання до застосування. Воскове моделювання. Принципи відновлення оклюзійних контактів в різних клінічних випадках.	11			11	
Тема 8. Ведення пацієнтів з дефектами зубних рядів.	4		4		
Тема 9. Сучасні методи ортопедичного лікування дефектів зубних рядів.	2	2			
Тема 10. Сучасні види часткових знімних протезів: нейлонові, ацеталові, поліпропіленові, з термоінжекційного безмономерного термоакрилу.	11			11	
Тема 11. Сучасні конструкції паралелометрів. Процес фрезерування воскових репродукцій та металевих каркасів зубних протезів.	11			11	
Тема 12. Ведення пацієнтів із вторинними деформаціями зубних рядів.	4		4		
Тема 13. Застосування лицевої дуги та її вплив на точність протезування.	11			11	
Тема 14. Ведення пацієнтів з патологічною стертістю зубів.	4		4		
Тема 15. Ведення пацієнтів із повною втратою зубів.	4		4		
Тема 16. Сучасні методи реабілітації пацієнтів з повною втратою зубів.	2	2			
Тема 17. Особливість тактики ортопедичного лікування при хронічних захворюваннях слизової оболонки (токсичних, алергічних, кандидозному стоматиті).	2		2		
Тема 18. Особливість тактики ортопедичного лікування при непереносимості конструкційних матеріалів (гальванізм, гальваноз).	2		2		
Тема 19. Ведення пацієнтів при хронічних захворюваннях слизової оболонки та ускладненнях зубощелепного	2	2			

протезування.					
Тема 20. Ведення пацієнтів з соматичними захворюваннями, які потребують особливої тактики.	2		2		
Разом за змістовим модулем 1	120	8	24	88	
УСЬОГО ГОДИН	120	8	24	88	
Модуль 2. Актуальні питання сучасної ортопедичної стоматології					
Змістовий модуль 1. Актуальні питання сучасної ортопедичної стоматології					
Тема 1. Сучасна діагностика стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю.	4		4		
Тема 2. Сучасна діагностика основних захворювань зубощелепного апарату.	10			10	
Тема 3. Діагностичне значення електроміографії, реопародонтографії.	11			11	
Тема 4. Діагностичне значення комп'ютерної оклюзіографії, аксіографії, просторового вивчення моделей в артикуляторі.	11			11	
Тема 5. Рентгенологічні та цифрові дослідження при захворюваннях тканин пародонта.	10			10	
Тема 6. Критерії підбору кольору, форми і розміру зубів при протезуванні незнімними конструкціями в естетичній зоні.	4		4		
Тема 7. Цифрова стоматологія: від зняття відбитка до виготовлення зубного протеза.	4		4		
Тема 8. Цифровий протокол в клініці ортопедичної стоматології.	2	2			
Тема 9. Ортопедична реабілітація пацієнтів із частковими дефектами зубних рядів за допомогою імплантатів.	4		4		
Тема 10. Особливості ортопедичного лікування за допомогою конструкцій з опорою на імплантати.	2	2			
Тема 11. Помилки та ускладнення при реабілітації пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів.	4		4		
Тема 12. Помилки та ускладнення ортопедичного лікування, шляхи їх попередження та усунення.	2	2			
Тема 13. Ортопедична реабілітація пацієнтів з повною відсутністю зубів за допомогою імплантатів.	4		4		
Тема 14. Протезування на	11			11	

імплантатах: концепція All-on-X та негайне навантаження.					
Тема 15. Нові напрямки наукових досліджень зі спеціальності «Ортопедична стоматологія».	2		2		
Тема 16. Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні ортопедичної реабілітації пацієнтів.	11			11	
Тема 17. Використання ШІ у протезуванні, імплантології, 3D-друці.	11			11	
Тема 18. 3D-друк у сучасній ортопедичній стоматології: матеріали та технології.	11			11	
Тема 19. Застосовування принципів доказової медицини в ортопедичній стоматології.	2		2		
Разом за змістовим модулем 1	120	6	28	86	
УСЬОГО ГОДИН	120	6	28	86	
Модуль 3. Ортопедичне лікування та реабілітація складних захворювань зубощелепного апарату					
Змістовий модуль 1. Ортопедичне лікування та реабілітація складних захворювань зубощелепного апарату					
Тема 1. Оцінка поширеності захворювань зубощелепного апарату, визначення потреби у ортопедичному лікуванні в т.ч. з опорою на дентальні імплантати та розробка профілактичних заходів попередження ускладнень ортопедичного лікування.	4		4		
Тема 2. Сучасні уявлення про організацію ортопедичної допомоги населенню.	10			10	
Тема 3. Сучасні діагностичні методи виявлення ускладнень ортопедичного лікування.	11			11	
Тема 4. Порівняльна характеристика методик препарування під різні реставрації (литі коронки, вініри, вкладки, накладки). Техніки реставрації зубів після ендодонтичного лікування.	4		4		
Тема 5. Ортопедичне лікування різними видами непрямих реставрацій.	2	2			
Тема 6. Фотопротокол в ортопедичній стоматології.	11			11	
Тема 7. Сучасні принципи реабілітації хворих з оклюзійно-артикуляційними порушеннями	4		4		

Тема 8. Оклюзійно-артикуляційні порушення: клініка, діагностика, лікування.	2	2			
Тема 9. Тактика комплексного лікування при захворюваннях тканин пародонта, вибір ортопедичних конструкцій на основі біомеханіки.	4		4		
Тема 10. Сучасні принципи реабілітації хворих із захворюваннями скронево-нижньощелепного суглоба, м'язовими дисфункціями.	4		4		
Тема 11. Використання різних видів кап при захворюваннях скронево-нижньощелепного суглоба.	11			11	
Тема 12. Робота з універсальними артикуляторами, налаштування лицевої дуги.	11			11	
Тема 13. Реабілітація пацієнтів з дефектами піднебіння, щелеп та обличчя, у тому числі з опорою на імплантати.	4		4		
Тема 14. Використання дентальних імплантатів при протезуванні хворих з післяопераційними дефектами щелеп та обличчя.	11			11	
Тема 15. Ведення пацієнта після завершення ортопедичної реабілітації.	10			10	
Тема 16. Спостереження за пацієнтом після ортопедичного лікування. Догляд за реставраціями та зубними протезами.	2		2		
Тема 17. Оцінка ефективності ортопедичного лікування та довготривалих результатів реабілітації.	4	2	2		
Тема 18. Юридичні аспекти в діяльності лікаря-стоматолога.	11			11	
Разом за змістовим модулем 1	120	6	28	86	
УСЬОГО ГОДИН	120	6	28	86	
РАЗОМ	360	20	80	260	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Модуль 1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етапи виготовлення ортопедичних конструкцій при дефектах твердих	2

	тканин зубів.	
2	Сучасні методи ортопедичного лікування дефектів зубних рядів.	2
3	Сучасні методи реабілітації пацієнтів з повною втратою зубів.	2
4	Ведення пацієнтів при хронічних захворюваннях слизової оболонки та ускладненнях зубощелепного протезування.	2
РАЗОМ		8

Модуль 2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цифровий протокол в клініці ортопедичної стоматології.	2
2	Особливості ортопедичного лікування за допомогою конструкцій з опорою на імплантати.	2
3	Помилки та ускладнення ортопедичного лікування, шляхи їх попередження та усунення.	2
РАЗОМ		6

Модуль 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ортопедичне лікування різними видами непрямих реставрацій.	2
2	Оклюзійно-артикуляційні порушення: клініка, діагностика, лікування.	2
3	Оцінка ефективності ортопедичного лікування та довготривалих результатів реабілітації.	2
РАЗОМ		6

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ведення пацієнтів з дефектами твердих тканин зубів (часткові дефекти коронки зуба, підвищене стирання твердих тканин зубів, повне руйнування коронки зуба).	2
2	Ведення пацієнтів з дефектами зубних рядів.	4
3	Ведення пацієнтів із вторинними деформаціями зубних рядів.	4
4	Ведення пацієнтів з патологічною стертістю зубів.	4
5	Ведення пацієнтів із повною втратою зубів.	4
6	Особливість тактики ортопедичного лікування при хронічних захворюваннях слизової оболонки (токсичних, алергічних, кандидозному стоматиті).	2
7	Особливість тактики ортопедичного лікування при непереносимості конструкційних матеріалів (гальванізм, гальваноз).	2
8	Ведення пацієнтів з соматичними захворюваннями, які потребують особливої тактики.	2
РАЗОМ		24

Модуль 2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасна діагностика стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю.	4
2	Критерії підбору кольору, форми і розміру зубів при протезуванні незнімними конструкціями в естетичній зоні.	4

3	Цифрова стоматологія: від зняття відбитка до виготовлення зубного протеза.	4
4	Ортопедична реабілітація пацієнтів із частковими дефектами зубних рядів за допомогою імплантатів.	4
5	Помилки та ускладнення при реабілітації пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів.	4
6	Ортопедична реабілітація пацієнтів з повною відсутністю зубів за допомогою імплантатів.	4
7	Нові напрямки наукових досліджень зі спеціальності «Ортопедична стоматологія».	2
8	Застосування принципів доказової медицини в ортопедичній стоматології.	2
РАЗОМ		28

Модуль 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка поширеності захворювань зубощелепного апарату, визначення потреби у ортопедичному лікуванні в т.ч. з опорою на дентальні імплантати та розробка профілактичних заходів попередження ускладнень ортопедичного лікування.	4
2	Порівняльна характеристика методик препарування під різні реставрації (литі коронки, вініри, вкладки, накладки). Техніки реставрації зубів після ендодонтичного лікування.	4
3	Сучасні принципи реабілітації хворих з оклюзійно- артикуляційними порушеннями	4
4	Тактика комплексного лікування при захворюваннях тканин пародонта, вибір ортопедичних конструкцій на основі біомеханіки.	4
5	Сучасні принципи реабілітації хворих із захворюваннями скронево-нижньощелепного суглоба, м'язовими дисфункціями.	4
6	Реабілітація пацієнтів з дефектами піднебіння, щелеп та обличчя, у тому числі з опорою на імплантати.	4
7	Спостереження за пацієнтом після ортопедичного лікування. Догляд за реставраціями та зубними протезами.	2
8	Оцінка ефективності ортопедичного лікування та довготривалих результатів реабілітації.	2
РАЗОМ		28

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Високоестетичне протезування вінірами та ламінатами.	11
2	Основні та допоміжні матеріали, що використовуються для виготовлення незнімних зубних протезів.	11
3	Безметалева кераміка: класи, характеристика, застосування для виготовлення естетичних конструкцій.	11
4	Ендокоронки: показання, препарування та довгостроковий прогноз.	11
5	Групи фіксуючих цементів. Показання до застосування. Воскове моделювання. Принципи відновлення оклюзійних контактів в різних клінічних випадках.	11
6	Сучасні види часткових знімних протезів: нейлонові, ацеталові, поліпропіленові, з термоінжекційного безмономерного термоакрилу.	11

7	Сучасні конструкції паралелометрів. Процес фрезерування воскових репродукцій та металевих каркасів зубних протезів.	11
8	Застосування лицевої дуги та її вплив на точність протезування.	11
РАЗОМ		88

Модуль 2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасна діагностика основних захворювань зубощелепного апарату.	10
2	Діагностичне значення електроміографії, реопародонтографії.	11
3	Діагностичне значення комп'ютерної оклюзіографії, аксіографії, просторового вивчення моделей в артикуляторі.	11
4	Рентгенологічні та цифрові дослідження при захворюваннях тканин пародонта.	10
5	Протезування на імплантатах: концепція All-on-X та негайне навантаження.	11
6	Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні ортопедичної реабілітації пацієнтів.	11
7	Використання ІІІ у протезуванні, імплантології, 3D-друці.	11
8	3D-друк у сучасній ортопедичній стоматології: матеріали та технології.	11
РАЗОМ		86

Модуль 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні уявлення про організацію ортопедичної допомоги населенню.	10
2	Сучасні діагностичні методи виявлення ускладнень ортопедичного лікування.	11
3	Фотопротокол в ортопедичній стоматології.	11
4	Використання різних видів кап при захворюваннях скронево-нижньощелепного суглоба.	11
5	Робота з універсальними артикуляторами, налаштування лицевої дуги.	11
6	Використання дентальних імплантатів при протезуванні хворих з післяопераційними дефектами щелеп та обличчя.	11
7	Ведення пацієнта після завершення ортопедичної реабілітації.	10
8	Юридичні аспекти в діяльності лікаря-стоматолога.	11
РАЗОМ		86

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Не передбачено.

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Підготовка до практичних занять – теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь.
2. Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.
3. Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

16.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

Оцінювання поточної навчальної діяльності здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми.

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою. Вага кожної теми в межах одного модуля є однаковою. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Оцінка «5» виставляється у разі, коли здобувач демонструє ґрунтовні, системні знання, повне володіння матеріалом, володіє сучасними методами дослідження, науковими підходами, у практичних завданнях демонструє високий рівень компетенції та самостійність відповідає впевнено, аргументовано, може застосувати знання у нових умовах, має власні наукові ідеї.

Оцінка «4» виставляється, коли здобувач демонструє знання достатні для розуміння і застосування матеріалу, окремі недоліки в деталях. Практичні навички на середньому рівні, потребує незначної допомоги. Здобувач відповідає в цілому правильно, але не завжди повно, обмежена самостійність у практичних ситуаціях.

Оцінка «3» виставляється, коли здобувач демонструє фрагментарні знання, є серйозні прогалини в теорії чи методах. Практичні завдання виконуються з підказками. Здобувач демонструє поверхневе розуміння матеріалу, потребує постійного контролю і корекції.

Оцінка «2» виставляється, коли знання здобувача недостатні, він не володіє основними поняттями та навичками. Практичні завдання виконані неправильно або не виконані. Відсутність мінімального рівня компетенції; потребує повторного вивчення матеріалу та додаткового контролю.

16.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи, яка передбачена в тематичних планах у вигляді тем для самостійного вивчення, проводиться під час поточної навчальної діяльності.

16.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю.

До заліку допускаються здобувачі, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни практичні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), лекції, виконали всі види робіт та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

16.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю.

Вибіркова дисципліна закінчується заліком. На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення розбору теми заняття, викладач оголошує суму балів, яку здобувач набрав за результатами поточного контролю.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах). Максимальна кількість балів, що присвоюється при засвоєнні всіх тем модуля (залікового кредиту) – 200.

17. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Не передбачено.

18. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

Для поточного оцінювання модулів дисципліни “Ортопедична стоматологія” застосовується така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Номер модуля, кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 1 120/4	1	8	25	20	15	0	0	120
Модуль 2 120/4	1	8	25	20	15	0	0	120
Модуль 3 120/4	1	8	25	20	15	0	0	120

Максимальна кількість, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, дорівнює 200 балів.

Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі:

$$25 \cdot 8 = 200$$

Мінімальна кількість балів, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі:

$$15 \cdot 8 = 120$$

Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Здобувач отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав всі навчальні заняття, визначені тематичним планом з відповідної дисципліни (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни не меншу, ніж 120.

Здобувачі, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою *ECTS* таким чином:

Оцінка <i>ECTS</i>	Статистичний показник
“А”	Найкращі 10% здобувачів
“В”	Наступні 25% здобувачів
“С”	Наступні 30% здобувачів
“D”	Наступні 25 % здобувачів
“Е”	Останні 10 % здобувачів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться відділом докторантури та аспірантури для здобувачів, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни.

Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але які не отримали оцінку «зараховано». Ця категорія здобувачів має право на перескладання заліку.

Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія здобувачів має право на повторне вивчення дисципліни.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Основна (базова):

1. Рожко ММ, Неспрядько ВП. Ортопедична стоматологія. Київ: ВСВ «Медицина»; 2020. 720 с.
2. Король ДМ, Кіндій ДД, Рамусь МО, Зубченко СГ, Калашніков ДВ, Тончева КД. Технологія виготовлення незнімних зубних протезів. Полтава: ПП Астроя; 2021. 142 с.
3. Рожко ММ, редактор. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник. Київ: ВСВ «Медицина»; 2024. 222 с.
4. Фліс ПС, Банних ТМ. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник, 3-є видання. Київ: Медицина; 2024. 264 с.

19.2. Допоміжна:

1. Беліков О, Белікова Н, Шайко-Шайковський О. Вторинні зубощелепні деформації: монографія. LAP LAMBERT Academic Publishing; 2022. 172 с.
2. Белікова НІ, Петрушанко ТО, Беліков ОБ. Принципи біомеханіки шинування рухомих зубів: монографія. Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing; 2019. 187 с.
3. Гасюк П.А., Мачоган В.Р., Радчук В.Б. Базова філософія бюгельного протезування. Укрмедкнига; 2022. 124 с.
4. Добровольська ОВ, Добровольський ОВ, Дворник ВМ, Кузь ГМ, Марченко КВ, Рябушко НО. Дентальна імплантологія: хірургічні та ортопедичні аспекти: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006»; 2023. 260 с.
5. Зозуля ІС, Волосовець АО. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: 5-е видання. Київ: ВСВ «Медицина»; 2023. 560 с.
6. Карранза ФА, Такеї ГГ, почесні редактори. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах. Київ: ВСВ «Медицина»; 2025. 1543 с.
7. Нідзельський МЯ, Хілініч ЄГ, Давиденко ВЮ. 3D технології в ортопедичній стоматології: Методичні розробки для слухачів циклу тематичного удосконалення. Полтава; 2023. 105 с.
8. Att W, Witkowski S, Strub JR, editors. Digital Workflow in Reconstructive Dentistry. Quintessenz Verlag; 2021. 344 p.
9. Belikova N, Belikov O, Belikova L. Assessment of the clinical condition of the oral cavity before choosing the method of adhesive splinting of movable teeth. In: Alieva M, Nadzhmutdinova N, Abdukayumov A, Inoyatova F, Musaev M, Abdullaeva M, et al. Conceptual options for the development and improvement of medical science and psychology: collective monograph. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch; 2023. 56-64 p. Doi: 10.46299/ISG.2023.MONO.MED.3
10. Belikov O, Roshchuk O, Sorokhan M, Belikova N. Diagnostic features of pathological processes caused by dental prostheses with metal inclusions. Monographic series: «European Science», Book 2 (sge35-02), 2024; ScientificWorld-NetAkhatAV, Karlsruhe, Germany 332–45. <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2024-35-00-016>
11. Beumer III J, Faulkner RF, Shah KC, Wu BM, editors. Fundamentals of Implant Dentistry. Volume 1: Prosthodontic Principles. 2nd ed. Quintessence Publishing Co, Inc.; 2022. 624 p.
12. Calamita MA. Esthetics in Function. Integrating Occlusal Principles into Smile Design. Quintessence Publishing Co, Inc.; 2023. 648 p.
13. Dawson PE. Functional Occlusion: From TMJ to Smile Design. 1st ed. Mosby; 2006. 648 p.
14. Dietschi D, Saratti CM, Erpen S. Tooth Wear. Interceptive treatment approach with minimally invasive protocols. Quintessence Publishing Co, Inc.; 2023. 850 p.

15. Fehmer V, editor. *Optimizing Clinical and Laboratory Workflows. Where Analog Approaches, Digital Technology, Photography, and Artistry Come Together*. Quintessence Publishing Co, Inc.; 2025. 260 p.
16. Huff KD, Benting D. *The Art of Complete Denture Therapy for the General Practitioner*. Quintessence Publishing Co, Inc.; 2022. 216 p.
17. Jakovac M. *Protocol: Standardisation in Fixed Prosthodontics*. Quintessence Publishing Co, Inc.; 2024. 732 p.
18. Lang NP, Berglundh T, Giannobile WV, Sanz M, editors. *Lindhe's Clinical Periodontology and Implant Dentistry, 2 Volume Set, 7th ed*. Wiley-Blackwell; 2021. 1360 p.
19. Romeo G. *Personalizing Smile Restoration. Technical, Diagnostic, and Esthetic Approach*. Quintessence Publishing (IL); 2025. 176 p.
20. Rosenstiel SF, Land MF, Walter R. *Contemporary Fixed Prosthodontics, e-Book*. 6th ed. Kindle Ed. Elsevier; 2022. 898 p.
21. Rohrbach S. *Complete Dentures. The Legacy Prosthetic System*. Quintessence Publishing (IL); 2025. 152 p.
22. Van Dooren E, Cofar F, Clavijo V, Giordani G, Stankov V. *Interdisciplinary Esthetic Dentistry*. 1st ed. Quintessence Pub Co; 2024. 1276 p.
23. Waliszewski MP. *Brudvik's Advanced Removable Partial Dentures*. 2nd ed. Quintessence Pub Co; 2022. 256 p.

19.3 Інформаційні ресурси:

1. Електронна освітня платформа БДМУ «Освіта» [Інтернет]. [цитовано 2025 Трав 25]. Доступно: <https://eosvita.bsmu.edu.ua/course/view.php?id=493>
2. Сайт кафедри ортопедичної стоматології [Інтернет]. [цитовано 2025 Трав 25]. Доступно: <https://ortstom.bsmu.edu.ua>
3. World Health Organization [Internet]. [cited 2025 May 25]. Available from: www.who.int
4. Міністерство здоров'я України [Інтернет]. [цитовано 2025 Трав 25]. Доступно: <https://moz.gov.ua/>
5. National library of medicine PubMed [Internet]. [cited 2025 May 25]. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
6. Researchgate [Internet]. [cited 2025 May 25]. Available from: <https://www.researchgate.net/>
7. Wiley Online Library [Internet]. [cited 2025 May 25]. Available from: <https://onlinelibrary.wiley.com/>

20. УКЛАДАЧІ СИЛАБУСУ

1. Рошук О.І. – завідувач кафедри ортопедичної стоматології, к.мед.н., доцент;
2. Беліков О.Б. – професор закладу вищої освіти кафедри ортопедичної стоматології, д.мед.н., професор.